

Kőrösi Csoma Sándor gazdag életútjának emlékezete

Gróf Széchenyi István döblingi magányában fogalmazta meg ezokat a sorokat Kőrösi Csomáról: „Egy szegény árva magyar pénz és taps nélkül, de elszánt kitartó hazafiságtól lelkesítve bölcsőjét kereste a Magyaroknak, és végre összeroskadt fáradalmai alatt. Vegyetek példát, hazánk nagyjai és gazdagjai, egy árva fiún, és legyetek hű magyarok tettel, nem pusztá szóval, áldozati készséggel és nem olcsó fitogtatással.”

Az utókor elismerése kárpótolja emlékezetét, gazdag életútjának megőrzésével:

1843-ban Eötvös József emlékezett meg róla a Magyar Tudós Társaság közgyűlésén.

1845-ben az Ázsiai társaság emlékoszlopot emelt sírja fölé.

1885-ben megjelent dolgozatainak nagy része angol és magyar nyelven Duka Tivadar fordításában.

1902-ben Kalkuttában az Ázsiai Társaság épületében felállítottak mellszobrát.

1904-ben szülőfaluját Csomakőrösre nevezték.

1910-ben sírjánál az Akadémia emléktáblát helyezett el.

1920-ban megalakult a Kőrösi Csoma Sándor Társaság.

1928-ban emléktáblát helyeztek el a zanglai és a phuktáli kolostorok falán.

1933-ban Kőrösi Csoma lett az első európai, akit Japánban bodhiszátvának nyilvánítottak.

Sírja buddhista zarándokhely lett.

1943-ban Marosvásárhelyen felállították Kőrösi Csoma Sándor első, magyarföldön lévő köztéri szobrát.

1953-ban megalakult a Kőrösi Csoma Sándor Buddhológiai Intézet.

1957-bn a Magyar Földrajzi Társaság emlékérmét bocsátott ki tiszteletére.

1972-73-ban Jakabos Ödön, erdélyi magyar író, utazó, gyalogosan bejárta Kőrösi Csoma Sándor útját.

A róla szóló könyv 1983-ban jelent meg Indiai útinapló címen.

1982-ben emlékére Budapesten megépült az első magyarországi sztúpa.

1984-ben ben születésének 200. évfordulójára a magyarországi Buddhista Misszió dolgozatainak szép kiállítású reprint kötetével emlékezett meg Kőrösi Csoma Sándorról, az Akadémiai Kiadó is kiadta műveinek négy kötetét, az eredeti, angol nyelven. Ugyanezen jubileum alkalmából öt fiatalember: Bobály István, Pogány György, Sáfrány József, Sára György és Sárosi Ervin végigjárta Csoma tibeti életének főbb állomásait, mindhárom tibeti kolostort érintve. Útjukról filmet forgattak, amelyet a Magyar Televízió bemutatott. 2007-ben Sütő Zsolt marosvásárhelyi fotográfus Csoma kis-tibeti életének helyszínein fotókat és hangfelvételeket készített, melyeket naplójegyzeteivel együtt az interneten is publikált.

1998-ban a Kőrösi Csoma Sándor Buddhista Alapítvány szervezésében megalakult a Buddhista Egyetem, majd 2004-ben elindult a Magyar Egyetem is, őstörténeti képzéssel.

2007-ben az erdélyi fotográfus Sütő Zsolt, több hónapos utazása során felkeresett minden Csomához kapcsolható fontos helyszínt a Himalájában, fényképezett, hangfelvételeket készített, és útinaplót írt, amelyet hazatérve részben publikált, illetve különböző formákban állított ki. Ő volt az első a kétezres évek Csoma-követői között, aki egyik félreeső helyszínt sem hagyta ki. Sütő utazása kapcsán többek között a National Geographic (tudománnyal foglalkozó alapítvány) is többoldalas cikket közölt Csomáról.

2008-ban magánkezdeményezésre elindult Csoma zanglai lakószobájának és a végveszélybe került erőd megmentése. A főként magánadományokból és az NKA támogatásából finanszírozott projekt 2010-től Csoma Szobája Alapítvány néven működik tovább, szakmai felügyeletét a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat látja el. A projekt önkéntesek munkájára és a helyi szakmai tapasztalatokra alapozva végzi az erőd hagyományos technikával történő helyreállítását. Gulyás Tibor operatőr dokumentumfilmmel követi az eseményeket. Az Alapítvány hosszú távú tervei között szerepel a Csoma által lakott további helyszínek megmentése is.

Számtalan intézmény és utca viseli nevét. Szobra és/vagy emléktáblája a Kárpát-haza több helységében fellelhető.

Forrás: Wikipédia